

גליון מס' 20

ההתקדמות הטכנולוגית תורמת גם לעולם התורה, "בר-אילן", "אוצר החכמה" או "אוצרות התורה" הינם מאגרים שנעשה הם שימוש יומיומי, על ידי רבנן ותלמידהון. ניתן לראות אפילו כאלו המשתמשים בהם ללימוד קבוע.

באמצעותם ניתן למצוא בקלות תשובה לכל נושא, מה שבעבר הצריך ידע רב וזיכרון. אך כמובן שחיפוש לבד בלא ידע הרי הוא כגוף בלי נשמה, וניתן לתת לכך דוגמאות רבות. אך לא בכך בחרנו לעסוק הפעם.

בגליון זה נביא בפניכם, חלק מהחידושים שהוצגו בכנס הרביעי של "בית הוועד לעריכת כתבי רבותינו". ניתן לומר כי הנושא שעמד בקדמת הבימה הוא "בינה מלאכותית" - דהיינו יכולת ממוחשבת לנתח טקסט על פי ההקשר בו הוא נמצא, כביכול המחשב "מבין" את הכתוב. אתם מזמנים להתרשם מהחדשות.

העורך

לאתר נקודה הוצאה לאור

להרשמה

דיקטה

מי שמובילה את התחום של בינה מלאכותית היא עמותת "דיקטה", המפתחת כלים רבים הקשורים לניתוח טקסטים. בכנס הנוכחי הוצג כלי חדש בשם "מייבין", הכלי מפענח ראשי תיבות (תורניים), יודע להציע ולהשלים מילים חסרות, לפסק ולנקד בהתאם לכתוב. נציין לצורך הדוגמא את המילה "דיין", פעמים הוראתה - שם התואר של העוסק בדין, פעמים הוראתה מלשון די - 'כל הנשים דיין שעתן', ופעמים שהכוונה לדין בתוספת אות השימוש הארמית - דל"ת. התוכנה מצליחה לפענח את המילה, לפי שיבוצה בטקסט. השימוש העיקרי בכלי הוא פיענוח סריקת OCR - הפרדת טקסט מתוך צילום או סריקה של ספר, ופיענוח נכון של הטקסט המופיע בו. שימוש דומה הוא עזרה בפיענוח כתבי-יד שאינם ברורים, הבינה מלאכותית מציעה מילים להשלמה, ועל ידי כך ניתן להעזר בפיענוח שרידי האותיות, שבעיני האדם נדמים בטעות לאותיות אחרות. באתר "דיקטה" הועלו כבר 136 ספרים שעברו פיענוח, כאשר את חלקם לא ניתן למצוא במאגרי טקסט אחרים, וניתן להורידם לשימוש חופשי. בהמשך הכלי יפתח לשימוש ציבורי. נכון לעכשיו, לא נראה כי "דיקטה" שוקלת את האפשרות לשימוש שאיננו מקוון.

פרויקט השו"ת - בר אילן

גם ב"פרויקט השו"ת" מכניסים את הבינה המלאכותית לשימוש, אם עד היום פעלו באופן ידני לחבר את מראי מקומות באמצעות היפר לינקים, כעת יעשה זיהוי אוטומטי, אך לא רק עבור הפניות מדוייקות, אלא גם להפניות כדוגמת "וכן כתב הרא"ש בשלהי פרק הכותב". מה שיאפשר העלאה רבה יותר של טקסטים חדשים, ושיתופי פעולה עם מאגרים אחרים. תתווסף אפשרות חדשה של מיון תוצאות - לפי סמכות, דהיינו, ככל שיש יותר ספרים המקשרים לאותו ספר, כפי הנראה סמכותו מרובה יותר, והוא יקבל עדיפות בתוצאות החיפוש. בניית מעטפת עיצובית חדשה ומעודכנת לגירסה השולחנית, והתאמת הגירסה המקוונת. וכן התאמה של המערכת למערכות הפעלה נוספות.

ספריא

מאגר המכיל ספרים רבים הניתנים להורדה, וחלקם ניתנים לשימוש חופשי. יש לציין כי במאגר ישנם ספרים שאינם נמצאים במאגרים דומים. המיוחדות של פרויקט זה, הוא ההקשר שנעשה בין האיזכורים השונים המוליכים אלו אלו. לפני כחצי שנה חסמה "נטפרי" את הגישה למאגר זה, מאחר שהוכנסו לתוכו ספרים שאין רוח

חכמים נוחה מהם.

נציג הפרויקט נשאל במהלך ההרצאה: "האם 'ספריא' מעוניינת לתת פתרון לדבר הזה?", אך הוא השיב בשלילה. כמו כן אין כל תכנון לאפשר את השימוש בצורה שאיננה מקוונת. נציין כי מאגר "שיתופתא" מבית מכון "חכמת התורה" שוקד בימים אלו על פתרון ראוי לבני תורה, ולשמש סנן מפני כתבים פסולים, כשם ש"המכלול" פועל להנגיש אנציקלופדיה המתאימה לבני תורה. בנוסף, מאגר "שיתופתא" מאפשר את השימוש במאגר בצורה שאיננה מקוונת, על ידי אונקי מיוחד. כמו כן עמלים המפתחים על בניית מנוע חיפוש.

אוצר החכמה

לאחר שבגירסה 19 הוחלפה המערכת הישנה, והוצבה תחתיה מערכת חדשה - אשר החידוש בה לא רק בחידושה של המעטפת, אלא גם ליבת המערכת נבנתה ועודכנה מחדש, וכך הגירסה השולחנית תואמת במדויק לגירסה המקוונת. בהמשך תתאפשר הגישה לאוצר המקוון לכל מי שבידו גירסה שולחנית.

הספרייה מכילה נכון להיום 120,121 ספרים, כאשר רוב רובם של הספרים שאין עליהם זכויות יוצרים הוכנסו למאגר. אמת שניתן להוסיף מאות דפוסי ש"ס שונים, שחלקם נדפסו באופן חלקי, וכן מאות סידורי תפילה ומחזורים מכל רחבי העולם, אולם התועלת בהוספתם למשתמש המצוי - זניחה.

כיום מופנים מאמצים רבים, לקבלת אישורים להכנסת ספרים חדשים, כאשר רק לאחרונה נוספה אפשרות לרכישת חבילת ספרי הגר"ע יוסף זצ"ל.

נעשית התאמה בין הספרים הנמצאים באוצר ל"מפעל הביבליוגרפיה", כדי להוסיף פרטים על מחברי הספרים, שנת ההדפסה וכדו'.

גם בפרויקט "מפרשי האוצר" לא שוקטים על שמריהם, וכעת עמלים להוסיף למפרשי האוצר, גם את כל הספרים שנוספו למאגר "אוצר החכמה" מאז גירסה 17.

כמו כן עובדים על הרחבת פרויקט זה, ולהציע פורמט דומה לרמב"ם ושו"ע. רק נזכיר כי הדגמת הרעיון של "מפרשי האוצר" טרם החלו בפיתוחו היה על הגדה של פסח.

פרידברג

אתרי "פרידברג" עוסקים בממצאי הגניזה הקהירית, השוואת נוסחאות תלמוד הבבלי, ערבית יהודית ועוד.

בכנס הוצג פרויקט "הכי גרסינן", באמצעותו ניתן לראות שינויי נוסח בכל עמוד בש"ס, כאשר השוואה מוצגת בצורה ברורה מילה מול מילה.

כן הוצג השימוש בפרויקט "ערבית-יהודית", בו ניתן להכניס קטע בלשון הקודש ולקבל את תרגומו לערבית, ולהשוותו מול כתבי היד שנכתבו בערבית.

על התורה

בסיסו של הרעיון הוא האפשרות של הצגת המפרשים כעין מקראות גדולות, כל קטע מוצגים תחתיו הפרשנים העוסקים באותו קטע, בתנ"ך, במשנה, בגמרא, בטור ובשולחן ערוך. כל הפרשנים המובאים עוברים השוואה אל מול כתבי-יד, ופעמים רבות מתגלים חסרונות. כן

נעשים מאמצים להכניס פרשנים קדמונים שפירושם לא הודפס, כגון רבינו חננאל על מסכתות נוספות, וכן פירוש רבי יוסף קארו לתורה.
נציין שאחד החידושים שיש במאגר זה, שניתן לפתוח את ההפניות שהוזכרו ב"עין משפט נר מצוה".
כמו כן, באתר "על התורה" ניתן לחפש שורשים בספרי המדקדקים, כגון: דונש, מחברות מנחם וספר שרשים לרד"ק.
יש לשים לב, שבאתר זה ישנם גם חיבורים שמחבריהם נחשבים ל"משכילים", לכן חלק מהאתר פתוח בסינון "נטפרי" וחלקו חסום.

ספרות הגאונים

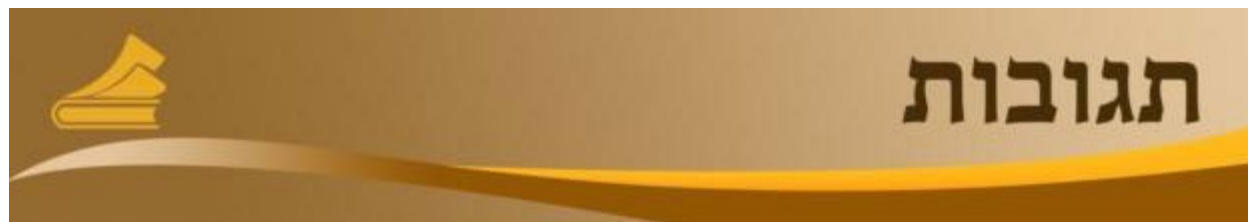
נסקרה ספרות הגאונים שהוצאה לאור עד היום, וכן חיבור העתיד לראות אור בקרוב, בו נעשתה עבודה מקיפה שכינסה את כל תשובות הגאונים הקיימות, כאשר העבודה מתחלקת בין חוקרים ועורכים תורניים.
נקוה, שחלוקת העבודה מתבצעת ביניהם בתיאום וסנכרון מלא למניעת שגיאות, כיון שתרגום ופיענוח דורש לא רק מומחיות, אלא גם הבנת הסוגיה לעומקה.

אם יש לך שאלה שתרצה שנעסוק בה בגיליונות הבאים **לחץ כאן** ושלח אותה אלינו

אתה שואל - מומחי "נקודה" עונים

"**נוקב מרגליות**" - לשון הקודש המפתח לאמת - הוא חיבור המנתח את משמעותן העמוקה של מילות לשון הקודש מאת הרה"ג רבי אלדד נקר שליט"א. דומה שמבחינת היקפו והעמקתו, הוא חיבור ראשון מסוגו בתחום. בסוף הספר ניתן למצוא כמה סוגי מפתחות, בהן ניתן למצוא את המקום בו נידונה מילה מבוקשת.

מדברי רבותינו (גליון 19)

הרב אליהו ג. כתב: טעות נפלה במאמרכם על מהר"ל מפראג, הוא לא חיבר על הטור שום חיבור. מי שחיבר את ההגהות על הטור הוא מהר"א מפראג, שקדם לו כ-60 שנה, זהו החיבור הראשון על הטור (יותר נכון הגהות קצרות), נדפס בשנת ש'. יש רבים שהחליפו ביניהם, והרבה בגלל אלמוניותו היחסית של הראשון.

תגובת המערכת: הכותב לא ציין מקור לקביעה זו, נציין כי אחת הראיות התומכות בייחוס החיבור למהר"ל היא, שבסי' רמד סע' כב נכתב: "ועיין בחיבורנו שנקרא שמו בישראל "גור אריה".

פינת העורך התורני - ה"א או בי"ת (גליון 19)

הרב מנחם פ. מציין: שגם כאשר מוסיפים 'כתב' אין הכרח שההתייחסות היא לכותב ועל כן נכון יותר לכתוב 'כתב ה...' ואפשר שהכוונה היא כעין קיצור המשפט 'כתב בספר...' ונכון גם לכתוב 'כתב ב...'

יש לך מושג - הגולם מפראג (גליון 19)

הרב נדב ס. מציין: שהסטייפלער (חיי עולם ח"ב כמדומה שבפרק ל"א) מונה רשימה גדולי עולם שבראו גולם, ומזכיר אף המהר"ל.

תגובת המערכת: ברצוננו להביא לתשומת לב נקודה מעניינת, במהדורה הראשונה נרשם: "ידוע שהמהר"ל מפראג ברא גולם", ואילו במהדורה השנייה נכתב: "ומפורסם שהמהר"ל ברא גולם", האם הסטייפלער בחר לסייג את דבריו לאור העובדה שיש פיקפוקים בדבר?

להורדה כ-PDF

מבין לקוחותינו

עריכה
לשונית תורנית
ספרותית הגהה
הקלדה
הקלדה והגהה
בשלה שפות
עימוד
קלאסי רב טסקט
מהדורה אלבוטית
ניקוד
עברית ארמית אידיש
הנחות ניקוד
עיצוב
שערים כריכות
הנצחות איורים
מפתחות
ערכים אישים
מקורות
סריקות
סיענות ספרים
ומסמכים לטקסט |
תמלול
עברית אידיש
אנגלית |
תרגום
מכל שפה
לכל שפה |
ביוגרפיה
תולדות חיים
מחקר וכתובה |
הדפסות
אופסט דיגיטל
ספרים קונטרסים | |

נקודה | הוצאה לאור - 0723167198 - A80699+90@gmail.com